

Dnes se dožívá 30 let náš věrný čtenář a dopisovatel Martin Šimsa. Přejeme mu k jeho 30-tinám hodně spokojenosti v rodinném životě, odvalu a rozvalu do života veřejného.

red.

Návrhy na synod přijaté konventem horáckého seniorátu 10.6.1989:

1. Synod žádá, aby církev mohla pořádat shromáždění, kursy, školení a brigády pro všechny své příslušníky bez ohledu na jejich věk.
/Nové Město n.M./
2. Synod žádá, aby duchovní působící se státním souhlasem mohli kázat kdykoliv a kdekoliv na shromáždění své církve, aniž by bylo třeba dalšího souhlasu státních orgánů. Totéž nechtě platí pro všechny výpomocné kazatele.
/N.Město n.M., Sázava, H.Dubenky/
3. Návrh na změnu v Řádu pro kazatele, čl. 13, odst.1:
"Ordinace se uděluje tomu, kdo po obdržení volitelnosti za vikáře podepíše kazatelský revers, anebo tomu, kdo byl se souhlasem církve jmenován učitelem KEBF a nebyl dříve ordinován."
Zdůvodnění: Ordinace je vnitřní záležitost církve a nesmí být vázána na státní souhlas.
/H. Dubenky/
4. Synod žádá státní správu, aby se neuchylovala k odnímání st. souhlasů kazatelům, nýbrž v konkrétních otázkách dávala přednost jednáním ve snaze o vzájemné dorozumění.
/Sázava/
5. Synod požaduje, aby udělení státního souhlasu k výkonu duchoven-
ské služby mohlo být odepřeno jen tehdy, je-li duchovnímu prokázáno
porušení zákona.
/N. Město n. M./
6. Synod vyjadřuje svůj dík br. syn. sen. dr J. Hromádkovi za jeho
veliké úsilí, které vynaložil, aby tři kazatelé naší církve ve Východo-
českém kraji mohli dál v církvi sloužit.
/Jihlava/
7. Synod žádá spn. radu, aby jednala se státní správou o zařazení
křesťanských pořadů do rozhlasu a televize.
/Jihlava, Třebíč/
8. Synod si uvědomuje potřebu samostatných časopisů pro mládež a
děti. Pověřuje synodní radu novým jednáním o jejich vydávání.
/Sázava, H. Vilémovice/
9. Doporučujeme synodu, aby se zabýval možností vydávat v nakladatel-
ství Kalich malé a levné publikace, které by přinášely biblické po-
selství stručným a srozumitelným způsobem různým věkovým i profesio-
nálním skupinám.
/Telč/
10. Doporučujeme synodu, aby se zabýval možností vydávat v nakladatel-
ství Kalich českou i cizí křesťanskou beletrii.
/Telč/
11. Synod nechť pověří vydavatelský odbor vydávání děl J.A. Komen-
ského a. Informatorium školy mateřské, b. Všeuvýchova a díla Jana
Karaříta a Mistr Jan Hus.
/Velké Meziříčí/
12. Synod žádá, aby křesťanům nebylo znesnadňováno či znesnadňováno
vykonávat jakékoliv povolání, nevyjímaje povolání učitele, lékaře,
právníka.
/N. Město n.M./

13. Synod žádá synodní radu, aby sledovala vývoj diskuse o škol-
ských otázkách a pohotově reagovala při jejích řešení.

/H. Vilémovice/

14. Synod předkládá ministerstvu školství k vř. úvaze, aby ve všech
školách byla v daleko větší míře zavedena výuka a vzdělávání v klasic-
ké evropské křesťanské a humanistické kultuře, která pozitivně for-
muje mladého člověka myšlenkově i mravně. Týká se to biblicko-křesťan-
ského myšlení, židovské tradice, latinského jazyka, pravdivého vý-
kladu dějin, antické vzdělanosti, filosofických směrů a hudby.

/Sázava/

15. Synod žádá kompetentní činitele ve školství, aby při přijímání
studentů do škol nebyla uplatňována jiná hlediska, kromě studijních
předpokladů uchazeče.

/Sázava, N. Město n. M./

16. Synod žádá ministerstvo kultury o to, aby v důvěře a respektu
přenechalo rozhodnutí o přijetí uchazeče o studium bohosloví profe-
sorákému sboru Komenského fakulty.

/Sázava, N. Město n. M./

17. Synod nechť pověří právní odbor SR postupným studiem noveliso-
vaných zákonů a výběrem těch pasáží, paragrafů a výkladů, které
mají přímý či nepřímý vztah k činnosti sborů a existenci křesťanů.
Poté nechť SR tento výběr rozešle do sborů, možno i postupně tak, jak
novelisované zákony budou vstupovat v platnost. Jde především o
zákon tiskový, práva a svobody občanů ap.

/Velké Meziříčí/

18. Žádáme, aby v Kostnických Jiskrách byl zveřejněn návrh synodní
rady na změny Ústavy ČSSR.

/Třebíč/

19. Synod proší presidenta republiky, aby vyhlásil amnestii všem
politickým vězňům.

/N. Město n. M./

20. Synod podporuje snahu o znovuoobnovení Svazu českobratrského evan-
gelického duchovenstva.

/Hor. Vilémovice, N. Město n. M./

Zpráva o koncilu v Basileji

(Na základě rozhovoru s delegátkou paní Michaelou Freiovou a pozorovatelkou paní Marií Kaplanovou)

V rozhovoru jsme se soustředili na otázky východní a střední
Evropy, Československa a vystupování delegátů CCE, z nichž identifi-
kovaní Hromádka, Miřejovský, Opešenský a Ondra.

Otázky střední a východní Evropy byly při jednání odsouvány,
věnovala se jim malá pozornost, a to i po výslovném upozornění ně-
kterých východoevropských delegátů. Například delegát z Litvy mluvil
o represích na Litvě a žádal, aby to bylo zahrnuto do závěrečného
usnesení - nebylo. Východoevropské delegáty kromě toho upozornili
na problémy Rumunska, Albánie a žádali, aby se tam jednalo i o pro-
blémech Irska, o nichž mluvil irský delegát. Nic z toho se jim ne-
podařilo prosadit. Východoevropskými delegáty jsou míněni zástupci
z Litvy, Poláci, Maďaři, východní Němci a čeští katolíci. Čeští evan-
gelíci společně s Michalkem se přidali lhostejností a hlasováním
k většině, která neměla zájem o těchto otázkách diskutovat a jednat.
Poláci na závěr sepsali minoritní votum, jímž protestovali proti tomu,
že otázky východní Evropy byly házeny pod stůl. Jednání východoevrop-
ských delegátů ovšem blokoval i sovětský delegát, který jejich disku-
se a porady hojně navštěvoval a vždy na nich často a dlouho mluvil
o ničem. K minoritnímu vótu se připojili i ostatní aktivní východo-
evropské delegáty.

Katolík z NDR otevřel otázku, jak to že se nemůže koncilu účastnit katolický kněz Václav Malý přesto, že byl pozván. Na to reagoval Hromádka tím, že měl přijít za ním a on by mu to zařídil. Většina byla překvapená tím, že Hromádka byl měl zařizovat něco, na co má člověk samozřejmě právo a pak také nad tím, že je Hromádka zřejmě velmi zadobře s vedoucími místy.

Na odpolední věnovaném Československu holandskou skupinou Network promluvila paní Kaplanová o mladých lidech z nezávislého mírového sdružení, o jejich usilování o otevřený rozhořer a o jejich represi, a věznění, rovněž mluvila o hladovkách Stanislava Devátého a o obavách o jeho zdraví a život. Poté byla napádnuta Ondrou, že se to nemá zobecňovat, že to neplatí o všech mladých lidech a křoví jak to bylo ... až byl upozorněn moderátorem na způsob diskuse. Poté byli evangeličtí představitelé dotázováni na Devátého, Petrovou, Veverku, Jirouse a lednové události. Nic nevěděli. Nevěděli, ani proč jsou tito lidé věznění ani co se dělo v lednu na Václaváku. Delegát z Pax Christi se jich ptal, co dělají pro faráře bez souhlasu. Hromádka o tom promluvil tak podivně, že to vypadalo, jako by faráři bez souhlasu už nechtěli do činné služby. Delegáti seděli pod heslem "Havel svoboden, kdy budou další?"

Hromádka rovněž vystoupil dost neekumenicky. Evangeličtí představitelé byli dost překvapeni i nezvozní z toho, že tam jsou čeští katolíci. Projevy evangeličtí byly hodně obecné, frázovitě a ne přesvědčivé.

Bylo dohodnuto, že 1. září 1989 se uskuteční pochod křesťanů z NDR, Československa a Polska v cípu, kde se tyto státy stýkají přes území všech 3 států. Hromádka by se měl v této záležitosti setkat s panem biskupem Liškou. Má to být mírový pochod uskutečněný 50 let po začátku války.

Katoličtí delegáti byli hlavně záklamně zklamaní z toho, že evangeličtí delegáti vystupovali tak proročimně, že nesledují a nejsou informováni o současném dění v Československu a jsou jim lhostejné otázky lidských práv v Rumunsku, Albánii a Irsku, zatímco jsou ochotní se angažovat pro palestinský stát, protože je to v kurzu.

zaznamenal Maš

SVOBODNÉ PROJEVY V PRVÉ TŘETINĚ ROKU 1989

9.1.1989 byli aktivisté Nezávislého mírového sdružení /NMS/ pozváni Čes. mírovým výborem k nezávaznému jednání, z něhož vyplynulo ustavení pracovní skupiny, jež by se zabývala otázkami demilitarizace společnosti. 27.2. se s mluvčími NMS sešli zástupci Čes. mírového výboru, ústavů pro výzkum veřejného mínění a pro mezinárodní vztahy a MNO. Zúčastnili se i redaktoři MF a Vlasty. Byly vymezeny čtyři okruhy jednání: Náhrada civilní služba a problémy odpírání vojenské služby z důvodů svědomí, výchova k míru, informovanost o vojenské problematice a konverze zbrojního průmyslu.

Na další schůzce bylo dohodnuto, že budou přibráni i zástupci církví a Výboru Čes. veřejnosti pro lidská práva. Jednání mělo proběhnout 26.4.

31.2. se konala veřejná diskuse s mládeží v Domě sovětské vědy a kultury. Poté SSM a NMS společně uspořádaly diskusní shromáždění v Riegrových sadech 25.2 a třetí shromáždění tohoto druhu se konalo 6.3. v sále Elektra Dopravních podniků. Po mnoha letech měli mladí lidé možnost veřejně říci, co si myslí.

30.1. vyslovil CV SSM na AMU nesouhlas s usnesením ÚV SSM, jež schvalovalo postup ozbrojených složek během manifestací na Václavském náměstí. Žádala, aby jeho stanovisko bylo zveřejněno. Vasil Mohorita odmítl s tím, že věc by se měla vyjasnit na studentském fóru. Čelní funkcionáři, Fojtík, Štěpán, Mohorita, se na žádný ze tří postupně navrhovaných termínů neuvolnili, takže 3.4. forum pro-

běhlo bez nich. Byly na něm předneseny referáty o zkreslování informací. "Zazněla kritika současné politiky strany a státu, monopolního práva na názor a pravdu i způsobu řízení SSM, který jako jediná mládežnická organizace nemůže být ani mluvčím, natož garantem názorů, postojů a potřeb mladé generace." /Lidové noviny/.

11.2. vyjádřili své pobouření nad "nepřiměřeným zásahem ozbrojených složek ve dnech 28. října 1988 a 15.-20. ledna 1989, i tím, jak neobjektivně o celé věci informovaly sdělovací prostředky", studenti evangelické teologické fakulty J.A.Komenského.

15.3. celoškolská konference SSM UK vyslovila souhlas s požadavkem studentů filosofické fakulty na uvolnění zakázané literatury.

6.4. na vysokoškolských kolejích v Troji a 28.4. na kolejích na Kohoutově v Brně účastníci vyjádřili svobodné názory na události roku 1968 a na nezávislé iniciativy. Na prvním místě byl přečten celý text Dvou tisíc slov na druhém promluvil Jaroslav Šabata.

9.2. více než 50 občanů z Prostějovska v otevřeném dopise M. Jaquešovi prohlásilo: "Obyvatelé této země již nechtějí žít jako neplnoprávné maso."

23.2. sedm studentů UJEP v Brně v otevřeném dopise odmítlo výstrahu krajského prokurátora, že další vydávání časopisu Revue 88 by bylo kvalifikováno jako prošpílečnická a protisocialistická činnost a obrátilo se na státní orgány, společenské organizace, občanské iniciativy a sdělovací prostředky o pomoc pro své snahy vydávat nezávislý studentský časopis.

9.3. byli členové ROH TOS Hostivař vyzváni k podpisu resoluce odsuzující nezávislé iniciativy. Proti tomu 38 členů ROH podepsalo petici protestující proti politickému násilí. 13.3 byl autor petice odveden státní bezpečností přímo od stroje. Byl obviněn z pobuřování a poté propuštěn. Je tedy stíhán na svobodě. Po dobu jeho zadržení se na jeho pracovišti nepracovalo a na ostatních jen částečně. Následujícího dne uklidňovala dělníky pracovnice MV KSČ. Uvedla, že podobné potíže jsou i v Avii a v jednom závodě ČKD.

25.3. policie zamezila diskusi mládeže na Letné, avšak 27.3. se uskutečnil osmihodinový pochod padesátičlenné skupiny příznivců NMS v severních Čechách. S transparenty "Propuštěte politické vězně" a se jmény Hany Marvanové, Jany Petrové a Tomáše Dvořáka prošli nerušení Trutnovem.

1.4. na 40 účastníků uskutečnilo diskusi o vězněných na náměstí Svatopluka Čecha v Praze.

N A R O Z E N I N Y

Narozeniny dětí na kamenickém zámku se vždycky oslavovaly. Malý jubilant vešel ráno do jídelny, u jeho místa u stolu stála rozžatá svíce, květiny nebo v zámě aspoň nějaká zelená větvička a drobné dárky. Dětem se to líbilo a každý se na své narozeniny těšil. Nachystat to, byla záležitost větších děvčat. Jednou, když se právě oslavovaly narozeniny malé Rozičky, ozval se bolestný pláč. Pláč chlapce, který nařikal: "Já nikdy nebudu mít narozeniny, já nevím, kdy jsem se narodil." To bylo zlé, tady se muselo něco podniknout. K všeobecnému úžasu jsme shledali, že mezi kamenickými dětmi je sedm dětí, které neznají datum svého narození. A tak, hned příští neděli jsme všem sedmi vystrojili narozeniny. Byly okázalejší než narozeniny ostatních.

V alkovně jídelny byl prostřen slavnostní stůl. U každého talířku stála planoucí svíce, a kytice květin zářila v jasném slunci. Uprostřed stolu se pyšnil oplatkový dort. Chlapci dostali pastelky a náčrtníky, děvčátka panenky. Šťastní jubilanti zaujali své místa a pustili se s chutí do vánoček. Po celý den usedali k jídlu k tomuto zvláštnímu stolu a cítili se středem pozornosti. Měli narozeniny! Byli povýšeni mezi ostatní normální lidi.

Brzy po této události mi moje přítelkyně a kolegyně řekla: "Čím bychom tak asi upoutali strýčka Přemysla, aby nabyl zájmu i o naše německé děti! On se o ně stará z pocitu, že děti nemají trpět, ale nezajímá se o ně tak, jako o ty ostatní." Blížily se jeho padesáté první narozeniny. Tak jsme přemýšlely, co mu nachystáme. Mělo to být něco, co by obrátilo jeho zájem na "děti našich nepřátel", na ty německé děti. Nakonec jsme se dohodly, že mu napíšeme knihu o osudech některých dětí. Něco napíšeme my, dospělí, něco starší děti samy. Ale jak tu knihu nazveme? Budeme jí říkat O K É N K O D O K A M E - N I C E . Uvažovaly jsme, že by to mohl být zajímavý dárek. Náš záměr se zdařil. Strýček Přemysl si oblíbil knihu i děti. Mnohé z nich byly s ním v kontaktu až do konce jeho dní a dodnes prokazují lásku k tetě Olze.

Knihu jsme si v Praze nechaly udělat, ale dostaly jsme ji pozdě. Do narozenin zbývaly už jen 3 dny. To, co jsme tam měli napsat, bylo v konceptu nachystáno. Ale jak to tak rychle stihneme! Nahoře v zámku, v podkrovní komnatě, kterou jsme používali pro hosty, byla nachystána kniha s nepopsanými listy, několik plnicích pěr, inkoust a lampa. Ano lampa byla nutná, protože se psalo ve dne v noci. Pisatelů bylo hodně. Seznam byl také nachystaný, jen psát. Jakmile jeden autor napsal svou povídku, dopis nebo úvahu, škrtl své jméno v seznamu a šel najít dalšího pisatele i když to bylo v noci. Během tří dnů a dvou nocí to bylo hotovo. Ale jak dárek odevzdáme?

A tu se stalo, že v předvečer narozenin přijeli oba Přemyslovci, jak jsme jim říkali. Poseděli jsme s nimi večer u čaje. Děti už spaly. Bylo jich na zámku kolem sta. Předtím, než usnuly, prošly jsme všechny ložnice a domluvily se s dětmi i s dospělými. Heslo bylo: Tiše jako myšky - Mäuschenstill.

Hosté večer prohlásili, že odjedou ráno o půl sedmé autobusem. Řekli, že nebudou snídat. My jsme je ujistily, že snídaně je objednaná na šest hodin pro ně, protože my snídáme až v sedm hodin. Požádaly jsme je, aby přišli včas.

Spali v pokojích ve druhém patře. Všechny děti spaly v prvním patře a jídelna byla v přízemí.

Když Přemysl s Olgou sestupovali ráno dolů, byl celý zámek ponořen do ticha. Hosté netušili, že před několika minutami ta stovka dětí a několik dospělých tichounce vstalo, umylo a obléklo se a všichni tichounce sestoupili do jídelny. Heslo přece bylo Mäuschenstill.

Když oba hosté sestoupili do tiché jídelny, užasli. Byla plná veselých dětských táváří. Stůl, kde byla nachystaná snídaně pro hosty, byl slavnostně vyzdoben červeným kvítím, nechyběla ani narozeninová svíc. Vedle ní Okénko do Kamenice, které vzbudilo hned velký zájem. Místo volání slávy, zazpívaly děti strýčkovu oblíbenou píseň:

Bude to krása, až všechno na světě
bratrskou láskou změní se v ráj.
S člověkem pak všechno stvoření
slavit bude svaté smíření,
bude to krása, až všechno na světě
změní se v ráj.

M. Černíková

Z korespondence
88.88888888888888

Hanson, 18. června 1989

Milý Jendo,

.....

Já i Bajka máme radost, že se její studie o moravismu setkává s přorozuměním. Myslím, že se jí opravdu povedla a chce v ní pokračovat. Teď je zahábkána do problému t.zv. finlandisace. Může se takovému studiu věnovat jenom o hlavních prázdninách, protože dojíždění do New Yorku, na Columbiu a Newyorské Public Library si vyžádá hodně času a na to prostě není pomyslení ve školním roce při plném učebním úvazku. A něco z prázdnin musí věnovat rekreaci, letos v červenci bude ve Francii, kde si poblíž Paříže vymění byt se svou přítelkyní, která ztráví stejnou dobu v Bajčině domě u New Yorku. Moc se na to těší, její dcera Lída a zeť Richie tam za ní přijedou na několik dní. Pošlu Ti, ve zvláštní obálce, její studii o Charlotě Masarykové. Brazim dokončil anglickou knihu o Patočkově filosofii, vyjde v září v Chicago University Press. To není snadné čtení a myslím, že by to byla kniha u vás nevídaná. Jinak bych Ti ji taky rád poslal.

Se zbystřeným zájmem jsem četl všechno, co jsi napsal o Plecháčově studii o práci křesťanského studentského hnutí. Jsem rád, že své rukopisy a poznámky Vám Miroslav svěřil. Co bylo publikováno v Křesťanské revui, bych rád měl a když by ti bylo obtížné pořídit fotokopii, tak mě identifikuj čísla, kde to bylo otištěno. Křesťanskou revuei až donedávna, a snad ještě teď, předpláceli na Harvard, její theologické odnože, která bohužel je umístěna dost daleko od hlavní harvardské knihovny a není tam prostě možné parkovat. Zařídil bych si, aby mě tam někdo dovezl a pak si pro mě zase přijel.

Studii Jiřinky Šiklové mám, dokonce ve dvou výtiscích. Je znamenitá. Neznal jsem historii jejího vzniku a proto jsem četl se zájmem, co jsi napsal o Svitákově podnětu. To přidalo sympatický rys k Svitákově osobnosti. Nemám ho totiž rád. Práci Pfannovu bych měl moc rád. Když ji Boženka označila za fenomenální, tak se jí nemohlo dostat lepšího doporučení.

V téhle souvislosti bych se rád zmínil o znamenitém článku Hejdánkové o JLN v posledním čísle LN. Hejdánek tam cituje Hromádku o Masarykovi z doby jeho akademického mládí. Nevíš, z čeho ten citát je? L.N. čtu pravidelně

Ptáš se, co je Kosmos. Je to čtvrtletník, anglicky psaný, zdejší Společnosti pro vědy a umění. Rediguje ji můj dávný přítel z Akademické kupy, Zdeněk Suda, - nazývá mě svým otcovským přítelem - . Napišu mu či zavolám ho, aby Ti poslal ukázkové číslo. Snad je dostaneš.

Raduju se z toho, že se Masarykova společnost pěkně rozbíhá, jak píšeš, i když zatím, nemýlí-li se, bez oficiálního povolení.

Mám radost, že ses dostal ze své žlučnickové patálie a přeju Ti, abys zůstal zdravý. Když se teď věci přece jen trochu uvolňují, budeš zdraví potřebovat.

Bajce a Rázovi jsem vyřídil Tvé pozdravy, mají z nich vždycky radost a srdečně je opětují.

Tobě, Mileně a všem ostatním mnoho pozdravů ode mě!

Tvůj

Sláva

Brněnský Večerník
redakce
Jakubské nám. 7
658 44 Brno

Brno, 10. července 1989

Milí přátelé!

Nesouhlasím s tvrzením, že Brňané odsuzují Chartu a prohlášení Několik vět. Bydlím a pracuji v Brně od roku 1973 a nesetkal jsem se za celou dobu s typem lidí, které představujete v dnešním článku a dokonce už vůbec myslím neexistují lidé, kteří by volali po mocnanských prostředcích a jejich použití proti těm, kdo chtějí upřímně přestavbu naší společnosti a její demokratizaci. A to jsou právě signatáři Několika vět, k nimž se sám hlásím a mezi něž patřím.

V posledních letech jsem se setkal naposledy s nesohlasem a Chartou a to bylo v roce 1979 počátkem roku ve vězení na Borech. Mladý muž odsouzený pro rozkrádání majetku v soc. vlastnictví se na mne obrátil: "Ty seš tady kvůli Chartě?" - "Dá se to tak říci." - "A vy chartisti chcete, aby platily zákony a všechno klapalo?" - "Ano to chceme, to je smysl Charty." - "Tak to není nic pro mě. Já jsem pro tenhle bordel. V tom se dá rozkrádat. Ale kdyby věci klapaly a zákony platily pro každého, to bych měl já i moji kamarádi utrum."

Od té doby vím, co si mám myslet o lidech, kteří jsou proti chartě - to jsou lidé, kteří jsou pro to, aby zůstal platit nepořádek a aby místo zákonů platila zvláště hrstky lidí, kteří riskují společenskou krizi, místo co by dali místo lidem čestným a pořádným, tj. umožnili demokratickou výměnu a zavedení pořádku a dodržování zákonů.

S pozdravem

Jan Šimsa

evang. farář do r. 1975

nyní pracovník VÚMCH Brno

Velfova 12
612 00 Brno 12

NEŽ PŮJDETE DO KINA
§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§§

Stranou od bouřlivých diskusí, vyvolaných "případem Scorsese", natočil kanadský režisér Denys Arcand další z filmů na "ježíšovské téma".

O myšlence, která ho přivedla k natočení takového filmu, hovořil Arcand v časopise Le Monde. "V době příprav jednoho z mých předešlých filmů se přihlásil ke zkoušce mladý herec a onlounal se, že nosí plnovous. Hrál totiž Ježíše v Pašijových hrách, které se u nás inscenují pro turisty. Účast na takovéto podívané ovšem bývá jakou poslední štací pro ty herce, kteří prošli již skoro vším a přesto nenalezli stabilní uplatnění."

Tak vznikl Ježíš z Montreálu o životě těch, kteří v podobných hrách vystupují. Takovým je hlavní hrdina, Daniel, který ve filmu režisuje představení "Křížová cesta". Se svou prací se sžívá natolik, že provádí změny textu i inscenace a od herců vyžaduje, aby i jejich soukromý život se co nejvíc připodobňoval životu Ježíšových učedníků. "Dovoluje si hovořit", tvrdí Arcand, "o životě a smrti, o křesťanském milosrdenství a víře, již je herec hrající svou roli povinován. Inscenaci "Křížové cesty" pojednává jako parabolou k neutěšenému životu, který shledává kolem sebe."

Posedlost a naprosté propadnutí režijní práci vede Daniela (hraje ho Luthaire Bluteau) nejen k četbě Talmudu a k důkladnému studiu Evangelii, ale i k vyhledávání veškerých informací, které se dotýkají ukřižování. Svým nekonvenčním inscenačním pojetím se nakonec dostává do konfliktu s místními církevními činiteli. Věren však svému naprostému ztotožnění s postavou Krista, i on pro své přesvědčení umírá.

"Celý film je nesen nejnovějšími historickými poznatky o Ježíšově životě a umučení. Chci totiž také ukázat vše, co posloužilo Martinovi Scorsesevi při práci na Posledním pokušení Krista," říká režisér, ale už se znatelným povzdechem, protože ví, jaká otazka bude následovat. Ano, Kazantzakisův román četl, ale Scorseseův film neviděl. "Umím si však živě představit, jaké musel mít potíže. Na plátnech kn se totiž to, co je ve skutečnosti pouze pravděpodobné, stává snadno absolutní pravdou. A tak lze říci, že Ježíš z Montreálu je film o tom, co se přihodilo Martinovi Scorsesevi."

Le Monde dále připomíná, že Denys Arcand prošel přísnou náboženskou výchovou. Jeho matka byla řeholnicí, ale ze zdravotních důvodů musela z kláštera odejít. Arcand se ovšem brání tvrzení, že by chtěl vytvářet protipól své výchovy. "Nechci hovořit o odplatě ani o odporu vůči Evangelii. Evangelia jsou nejkrásnějšími texty naší civilizace

a Ježíšova slova mě nepřestanou nikdy vzrušovat. "Miluj bližního svého jako sebe samého Nikdo nikdy neřekl nic většího."

Z letošního Mezinárodního filmového festivalu v Cannes si Ježíš z Montrealu odnesl Zvláštní cenu peroty. Ani to však asi nebude dostatečným argumentem pro uvedení tohoto pozoruhodného filmu v naší distribuci. Neměl by však uniknout pozornosti majitelům videopřehrávačů.

JH